

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na

AB merceğinden kısa bir bakış

Türkiye'nin dijital çağın ticarî gerekliliklerine ayak uydurabilmesi açısından da veri güvenliği konusu gündemin en tepesinde. Bilindiği üzere günümüz uluslararası sisteminin ticarî gündeminin merkezinde ABD ile AB arasında müzakereleri sürmekte olan Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması (TTYO) yer alıyor. Önümüzdeki dönemde TTYO müzakerelerinin dijital diplomasi boyutunda, özellikle e-ticaret, bulut bilişim, fikri mülkiyet gibi alanlarında Türkiye'nin günü yakalaması ve sürecin parçası olabilmesi için Türkiye'deki kişisel verilerin korunması mevzuatının AB standartlarına uyum sağlanması şart.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu: Reform adımlarından gergin manşetlere

Uzun bir girizgahın, heyecanlı neden sonuç ilişkisi kurma çabalarının ve küçük

çaplı uyarıların ardından 24 Mart 2016 tarihine geri dönmekte yarar var. 24 Mart'ta tarihinde tasarı halindeki Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun TBMM Genel Kurulu'ndan geçmesinin ardından 25 Mart Cuma sabahı bazı gazeteler, artık kişisel verilerimizin istihbarat birimlerinin eline geçeceği yönünde gergin manşetler atarken bir takım haber kaynakları vizesiz Avrupa yolunda bir diğer kriterin daha karşılandığını, olumlu bir gelişme yaşandığını öne sürdü. Dolayısıyla

Ahmet CERAN
İKV Uzman Yardımcısı

ilgili metnin AB mevzuatına uyumu kritik ve çok çeşitli değerlendirmelere sahne olan bir mesele.

AB standartlarına uyum noktasında eleştiriler üç alana yoğunlaşıyor. İlk olarak, metinde ortaya koyulan "açık rıza" kavramını değerlendirmek gerekiyor. Bilindiği üzere, istisnai haller dışında, kişinin açık rızası olmadığı takdirde, kişisel verilerinin işlenmesi söz konusu değil. Kanunun 3'üncü maddesi açık rıza kavramının tanımına yer veriyor. Maddenin gerekçesine bakıldığında, açık rızanın 95/46 EC sayılı AB Yönergesi dikkate alınarak tanımlandığı ifade ediliyor. Belirtilmelidir ki, ilgili Yönerge AB hukukunda ve temel uluslararası standartlar açısından büyük önem teşkil etmekte olsa da, 15 Aralık 2015 tarihinde, Yönerge'den daha geniş kapsamlı ve bütün AB ülkelerinde 2018 yılında geçerli olması öngörülen bir Genel Veri Güvenliği Tüzüğü üzerinde anlaşmaya varıldı. İlgili AB Yönergesi, öngörülen rızanın niteliğini ve içeriğini diğer maddelerde detaylandırıyor; anlaşmaya varılan AB Tüzüğü de rızanın unsurlarını belirleyen bir bölüm içeriyor. Dolayısıyla özellikle Türkiye'de tarihsel perspektifte kişisel verilerin korunması alanında genel ve bütüncül bir mevzuat ve içtihadın oluşmadığı dikkate alındığında,

açık rızanın Kanunda yeterince açık ve detaylı şekilde işlenmediği öne sürülebilir.

Eleştiri oklarının yöneldiği ikinci kritik mesele, özel nitelikli kişisel verilerin işlenebileceği istisnai haller. Özel nitelikli kişisel verilerin, kişinin açık rızası olmaksızın işlenebilmesine yönelik Kanunda belirtilen istisnai haller arasında, "kanunlarda açıkça öngörülmesi" yer alıyor. Uluslararası yönlendirici ilkelere ve AB hukukuna bakıldığında özel nitelikli kişisel verilerin kullanım alanının ve istisnalarının sınırlı tutulduğu görülüyor. Özellikle kanunlar arasında konuya ilişkin bütüncül bir anlayış birliğinin olmadığı Türkiye'de, kanunlarda açıkça öngörülme istisnası, geniş yorumlara meydan oluşturabilir, özel yaşamın gizliliğinin ihlali sebepleri olabilir. 2937 sayılı MİT Kanunu, 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu gibi adli ve idari kolluk birimleri ile diğer güvenlik birimlerinin yetki ve sorumluluklarını düzenleyen mevzuat kapsamında, ilgili birimlerin güvenlik ve kovuşturma ile bağlantılı hallerde özel nitelikte olan veya olmayan kişisel verileri işleyebileceği düzenleniyor.